

Montessori Scholengemeenschap Amsterdam

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Raad van toezicht	5
Centrale medezeggenschapsraad	7
Amstellyceum	8
Cosmicus Montessori Lyceum	12
IVKO	16
Montessori College Oost	20
Montessori Lyceum Amsterdam	22
MSA-beleidsportefeuilles	24
Het nieuwe personeelsbeleid van de MSA	28
Leerlingen en personeel in cijfers	30
Financiën	36
Colofon	39

Voorwoord

In het schooljaar 2011 - 2012 heeft de Montessori Scholengemeenschap Amsterdam veel energie gestoken in de gebouwensituatie, de financiën, de afbouw van het Amstellyceum en het personeelsbeleid.

In totaal groeide de MSA met 160 leerlingen naar 3830 aan het begin van het afgelopen jaar. Alle vier de MSA-scholen hebben in deze periode hun leerlingenaantal zien toenemen. Bij het CML en het MCO wordt de groei deels veroorzaakt door het feit dat deze scholen leerlingen van het Amstellyceum hebben overgenomen. Ook de IVKO en het MLA zijn licht gegroeid. Het MLA heeft een extra mavo-klas aangenomen in verband met de toekomstige huisvesting in de Van Ostadestraat.

Huisvesting en organisatie

Voor het Amstellyceum was het een jaar van afbouwen: de school is per 1 augustus 2012 opgeheven en samengevoegd met het Cosmicus Montessori Lyceum. In 2011 - 2012 is goedkeuring verleend voor de bouwplannen van de Mauritskade, waar de MSA een unilocatie voor het CML wil vestigen. Daarnaast heeft de MSA een gebouw verworven aan de Van Ostadestraat, dat gebruikt zal worden voor uitbreiding van het mavo-aanbod van het MLA. In de tussentijd wordt het gebouw gebruikt voor tijdelijke huisvesting van de havo/vwo-leerlingen van het CML.

Financiën

De financiële situatie is verbeterd; de verwachting is dat het eigen vermogen al in 2013 op het gewenste niveau van 10 % zal komen, dat is een positief resultaat. Niettemin zullen de bezuinigingen die de overheid doorvoert, onder andere de stille bezuinigingen, het steeds moeilijker maken om de begroting rond te krijgen. De financiering van de MSA blijft aanhoudend onderwerp van zorg, waarop in meerjarenbegroting en risicoanalyse zo goed mogelijk geanticipeerd zal worden.

Personeelsbeleid

De MSA zet in op personeelsbeleid. Dit gebeurt tegen de achtergrond van het verhogen van de montessori-kwaliteit en de landelijke trend. Als montessorischolen willen we onderscheidend zijn in goed onderwijs van kwalitatief hoog niveau. In december 2011 is het bestuursakkoord afgesloten tussen de VO-raad en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap. Het akkoord richt zich onder andere op de ontwikkeling van een goed HRM-beleid. Als gevolg van functiemix-beleid worden meer docenten in een hogere schaal (LC of LD) benoemd. De MSA heeft als visie dat medewerkers en leerlingen van en met elkaar leren. Bij het nieuwe personeelsbeleid gaan we ervan uit dat op alle niveaus van de MSA leren vanzelfsprekend is en dat daar kwaliteit voor geleverd moet worden. Het beleid en het functiebouwwerk voor onderwijsondersteunend personeel (OOP) is herzien. In juli 2012 heeft de CMR ingestemd met het functiebouwwerk. Het personeelsbeleid voor docenten wordt eveneens herzien. Op het MCO is afgelopen schooljaar al ervaring opgedaan met professionaliseringstrajecten door de Rodin-groep. Ook voor school- en deelschoolleiders worden professionaliseringstrajecten uitgezet.

ICT in de wolken

Een mooi voorbeeld van onderwijskundige ontwikkeling op de MSA, dat aansluit op buitengewone talenten van kinderen, is *ICT in de wolken*. Het project is een samenwerking van de MSA, het ROC van Amsterdam, de Hogeschool van Amsterdam, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit. *ICT in de wolken* is voor leerlingen van vmbo tot en met gymnasium. In 2011 - 2012 is groen licht gegeven voor de uitvoering van het project. Het programma, dat mede wordt verzorgd door bedrijven zoals Microsoft, bevat ontwerplabs met onder andere apps-design, robotica en game-ontwikkeling. Er wordt gewerkt 'in the cloud': in een flipped classroom luisteren en kijken leerlingen op een voor hen geschikt moment naar de uitleg van de lesstof. Het project start in januari 2013 in een pilotfase; als het succesvol is, zal het worden uitgebreid naar andere scholen in (de regio) Amsterdam.

Ferd Stouten,
bestuurder MSA

Raad van toezicht

De raad van toezicht houdt toezicht op het bestuur en op de algemene gang van zaken bij de bestuurswerkzaamheden, in termen van managementstrategie, beleid en uitvoering.

Samenstelling

In september 2011 is Gerard Gruppen afgetreden als voorzitter van de raad van toezicht; Tjeerd Herrema is als zijn opvolger gekozen. De raad bestond in het schooljaar 2011 - 2012 uit zes leden: Tjeerd Herrema (voorzitter), Leon Bobbe, Jacinta Duttenhofer, Michiel Folkers, Sjoerd Karsten en Lydia van Rietschote.

Agenda

De raad van toezicht is dit jaar zes keer bij elkaar geweest voor reguliere vergaderingen; daarnaast zijn er twee extra vergaderingen ingelast in april en mei in verband met een te nemen bouwbesluit. In juni vond een themabijeenkomst plaats, afgesloten met een etentje, waarbij raad van toezicht, CMR en MSA-directie met elkaar spraken over onderwijskwaliteit in relatie tot montessori. De bijeenkomst werd als inspirerend ervaren, al bleek het moeilijk om eenduidige conclusies te trekken. In de strategienota is opgenomen dat de MSA meer diepgang wil aanbrengen in de verhouding tussen kwaliteit volgens Vensters voor Verantwoording en kwaliteit volgens montessori.

Bezoldiging bestuurder en leden raad van toezicht

De bezoldiging van de bestuurder is conform de CAO VO. De leden van de raad van toezicht krijgen een vergoeding, gebaseerd op adviesnormen van de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs (VTOI). De commissie Benoeming en bezoldiging bestuurder, bestaande uit de voorzitter en een ander lid van de raad, voert twee keer per jaar een functionerings- en/of beoordelingsgesprek met de bestuurder.

Auditcommissie en ontwikkeling financiën

De raad van toezicht heeft een zogenaamde auditcommissie gevormd, bestaande uit twee raadsleden. De commissie bespreekt de financiële onderwerpen voor en adviseert de raad. Van de vergaderingen wordt een verslag gemaakt. In oktober heeft de auditcommissie het advies om een nieuwe accountant te benoemen overgenomen. De overige raadsleden hebben schriftelijk aangegeven akkoord te gaan met deze benoeming.

In 2011 - 2012 is de financiële positie van de MSA sterk vooruitgegaan. In dat jaar is een begroting met een overschot van € 600.000 opgesteld. Uiteindelijk is een overschot van 1,3 miljoen gerealiseerd. Dit positieve resultaat is deels het gevolg van de afspraak met de raad, dat meevallers worden toegevoegd aan het eigen vermogen. Hierdoor zal de MSA het gewenste weerstandsniveau eerder bereiken dan verwacht, een gevolg waar de raad van toezicht erg tevreden over is.

Een punt van aandacht voor de auditcommissie is dat zij graag meer beleidsrijke financiële stukken aangereikt zou krijgen, zodat de koppeling tussen beleid en geld duidelijker wordt. Tevens wil de commissie de mogelijkheid onderzoeken hoe een eenvoudigere P&C-cyclus te verwezenlijken is.

Ontwikkelingen CML en afbouw Amstellyceum

In november 2011 wordt bekend dat de samenvoeging van het Amstellyceum en het CML nog sneller zal gaan en dat de nieuwe brede scholengemeenschap al per 1 augustus 2012 zal starten. De raad van toezicht geeft de bestuurder toestemming om, voor de verbouwing van de Mauritskade, aan te besteden voor 1,2 miljoen, op voorwaarde dat de exploitatie positief blijft. In april 2012 wordt bekend dat de gemeente het gebouw aan de Van Ostadestraat voor de MSA heeft verworven, met als doel uitbreiding van het mavo-aanbod van het MLA mogelijk te maken. Bijkomend voordeel is dat het complex tevens gebruikt kan worden voor tijdelijke huisvesting van de CML-leerlingen. Om het gebouw geschikt te maken voor onderwijs aan CML- en later MLA-leerlingen moeten er aanpassingen gedaan worden. Om deze reden en omdat de kosten van de verbouwing van de Mauritskade hoger zijn dan verwacht, dreigt het beschikbare budget te worden overschreden. De raad van toezicht besluit dat de bouwactiviteiten aan Mauritskade en Van Ostadestraat vertraagd worden uitgevoerd.

Code 'goed bestuur'

Het kader van handelen van de raad van toezicht en de bestuurder is de Code 'goed onderwijsbestuur' van de VO-raad. Deze code is uitgangspunt en zal in 2012 volledig worden ingevoerd. In november 2011 zijn tijdens een heimiddag nadere afspraken gemaakt over de verdere invoering van de code. In april 2012 heeft de raad zichzelf tijdens een bijeenkomst geëvalueerd. Daar is onder andere afgesproken om tijdens de vergaderingen dieper op bepaalde thema's, zoals onderwijskwaliteit, in te gaan.

Namens de raad van toezicht van de MSA,

Tjeerd Herrema,
voorzitter

Centrale medezeggenschapsraad

De centrale medezeggenschapsraad (CMR) van de MSA is in 2011 - 2012 maandelijks bijeen geweest. De eerste maanden - tot en met 30 januari 2012 - onder voorzitterschap van Paula Leideritz (MLA) en secretaris Leo Boon (AL); de rest van het schooljaar onder voorzitterschap van Frans Anzion (MLA) en secretaris Chaia Levie (MLA).

De hoofdonderwerpen die op de agenda hebben gestaan volgen de jaarcyclus van de MSA: (meerjaren)begroting, formatieplanning, risicoanalyse, enz.

Delicaat was de versnelde afbouw van het Amstellyceum. De noodzaak daarvan was voor vrijwel iedereen evident, zoals ook de noodzaak van goede nazorg en huisvesting van de laatste leerlingen en extra attentie voor hun ouders en het personeel. Bovendien vroegen de effecten van de versnelde afbouw voor het Cosmicus Montessori Lyceum aandacht.

Daar is door alle betrokkenen de nodige extra tijd aan besteed, mede waardoor de 'operatie' soepel verlopen is. De MSA is er ook in geslaagd vrijwel alle 'overgangsleerlingen' van het Amstellyceum op te blijven vangen en daarmee te behouden voor de MSA. Goed werk!

De CMR is begonnen met het intensiveren van het contact met de raad van toezicht. En dan met name op een meer inhoudelijke manier dan tot nu toe. Daartoe heeft de CMR in juni 2011 een themabijeenkomst belegd met de raad en de directeurs van de scholen met als thema: *kwaliteit van leren*. Sjoerd Karsten (raad van toezicht) hield een lezing over het verhaal achter de cijfers in 'Vensters voor Verantwoording'. De komende jaren zullen deze gezamenlijke themabijeenkomsten gecontinueerd worden.

Ten behoeve van een vloeiender besluitvorming in de CMR en waar nodig en mogelijk het verstevigen van het draagvlak is de oude vaste commissie financiën uitgebreid en gerevitaliseerd. Die bestaat uit bestuurder Ferd Stouten, conrector Bernard Jacobs van het MLA, Berry Bock en Paul Schipper van het centraal bureau, Jan van Beek en Frans Anzion van de CMR en econoom Quincy Elvira van het MLA.

Ten tweede is er vanwege het nieuwe personeelsbeleid en het mogelijk zware weer in de toekomst een geheel nieuwe commissie personeelsbeleid (waaronder taakbeleid) ingesteld.

Met bestuurder Ferd Stouten en met bestuurssecretaris Martine Brendel, en van het centraal bureau: Berry Bock en Manja Stoovelaar, van de CMR: Chaia Levie, Volkert Stolk, Gijs Korthof, Frank Koekkoek, Halit Solmaz en Frans Anzion, en van de ouders: Jan Willem Jurg.

Namens de CMR,
Frans Anzion,
voorzitter

Het Amstellyceum

Bij de start van het jaar 2011 - 2012 was bekend dat aan het voortbestaan van het Amstellyceum na dit cursusjaar een einde zou komen.

Na de atheneum- en gymnasium-afdeling, die dit jaar geheel waren afgebouwd, stond de havo-afdeling dermate onder druk dat een zelfstandig voortbestaan niet meer aan de orde was. Uiteraard heeft deze omstandigheid de agenda sterk bepaald: het vaststellen van een toekomststrategie die rekening houdt met de belangen van de huidige leerlingen van het Amstellyceum heeft ons zeer beziggehouden.

Onderwijskunde: afbouw en opbouw

De onderwijskwaliteit stond de laatste jaren onder druk. Onze kwaliteitskaart kreeg – los van de al verdwenen vwo-afdeling – weliswaar een voldoende, maar gezien de steeds verder teruglopende examenresultaten van de laatste jaren moesten we vrezende deze norm in de toekomst niet te kunnen handhaven. Daarbij liep de instroom van nieuwe leerlingen al jaren terug. De pogingen om het Amstellyceum nieuwe impulsen te geven zijn legio geweest: van categoriaal havo tot vijfjarig gymnasium. Van al die pogingen waren er nog twee succesvolle zichtbaar in de school: de *special classes* (voor ASS-leerlingen) en meer recent de net gestarte avo-klassen (algemeen vormend onderwijs).

Avo-klassen en *special classes*

De *special classes* hebben teweeggebracht dat de eenzijdige samenstelling van de leerlingenpopulatie veranderde: bijna alle leerlingen waren afkomstig uit hoogopgeleide ‘witte’ milieus. Doordat zij gedurende de eerste drie jaar in afzonderlijke stamklassen les kregen, was in de onderwijs-situatie het gebrek aan diversiteit nog niet opgeheven. Alleen de vierde klas gaf in het jaar 2010 - 2011 menging in de keuzevakken te zien. Het afgelopen jaar hadden we dankzij de ASS-leerlingen menging in de vierde klas havo (in CML-verband) en een eindexamenjaar (in AL-verband). Zeker sociaal gezien mag van een succes gespro-

ken worden. De leerlingen in de vierde en de vijfde mengden zich goed met onze reguliere leerlingen. In dat opzicht was het project een succes dat om prolongatie vraagt. *Het Parool* besteedde er dit jaar aandacht aan in een artikel dat twee pagina's besloeg.

De avo-klassen hadden in mindere mate effect op een grotere menging. De leerlingen waren merendeels afkomstig uit de milieus waarin de school altijd al wierf. Het pedagogisch-didactisch concept was echter revolutionair op het Amstel: het avo-team werkte met een ver doorgevoerd concept van sociaal leren, in heterogeen samengestelde stamlokalen. Bijzonder was dat er net als bij de *special classes* gewerkt werd vanuit een gedeeld pedagogisch-didactisch concept. Het avo-team had de uitdaging van een op montessori-leest geschoeide radicale didactiek, onder leiding van teamleider Arne van Steenis, op een aanstekelijke manier opgepakt. Bij de aanmelding voor nieuwe avo-ers bleek dat er in afwijking van alle voorafgaande jaren twee kleine maar niettemin hoopvol stemmende nieuwe categorieën leerlingen belangstelling hadden getoond: een beperkt aantal leerlingen (ook uit de regio) dat bewust was afgekomen op het avo-onderwijsconcept waarmee we hadden geworven en een groep leerlingen die zich aanvankelijk had aangemeld op de havo van het CML, maar geen ongedeeld havo-advies had. Die laatste categorie had tot dan toe verwijzing door het CML naar het Amstellyceum massaal genegeerd, maar bleek nu door het succes van onze aanpak graag bereid zich op de afdeling in te schrijven. Uiteraard speelde de voorgenomen overgang van die afdeling naar het Cosmicus Montessori Lyceum daarbij een beslissende rol.

Dat gold niet voor de bovenbouw van de mavo. Voor veel leerlingen van die afdeling lag een overstap naar het MCO voor de hand: daar was het bijvoorbeeld mogelijk

om via het vak technologie, via de TL- of de GTL-route de schoolloopbaan met succes af te ronden. De leerlingen van de bovenbouw mavo zijn dus geen deel van het CML geworden, maar hebben onder begeleiding van de decaan en de afdelingsleiding de overstap naar het MCO voorbereid.

Leerlingen

In het laatste jaar hebben we er veel aan gedaan om de stemming toch op peil te houden en de resultaten niet onder de precaire situatie te laten lijden. Zo is alles op alles gezet om met activiteiten en buitenschoolse evenementen de Amstel-

geest zo lang het duurde levend te houden. Mooie voorbeelden zijn het bezoek aan het stadsarchief met de avo-klassen (zie kader), de meerdaagse survival van die klassen in de Ardennen (zie afbeelding) en de werkweek met mavo-3 naar Parijs. Deze laatste reis vervulde op de valreep een langgekoesterde, maar de afgelopen jaren niet meer haalbare wens: een meerdaagse reis in de voorexamenklas van de mavo.

Omdat de examenresultaten onder druk stonden en we ons bovendien tot de winter nog voorbereidden op een voortijdige verhuizing voor de laatste maanden van het jaar naar het oude IVKO-gebouw, hebben we alles op alles gezet om de examenvoor-

bereiding te optimaliseren. Zo deden we ervaring op met de inschakeling van externe begeleiding (van de organisatie *Mind Set*, thans werkend onder de naam *Remind*). In de week na de meivakantie werkten de leerlingen met deze organisatie en onze eigen docenten enthousiast aan de voorbereiding van het CSE.

Personeel

Het personeelsbeleid was door de krimp in de formatie en de afstroom van een deel van de leerlingen naar het CML zeer onder druk komen te staan. Deze krimp was vooral van invloed op de afname van eerstegraads bevoegde medewerkers. Omdat er geen financiële ruimte was voor uitbreiding van het personeelsbestand moest een aantal on(der)bevoegde collega's de lessen in de bovenbouw havo waarnemen. Dat heeft uiteraard niet bijgedragen aan de kwaliteit van het onderwijs.

Bij het OOP was er sprake van boventaligheid. De druk op de formatie kon opgelost worden door inzet van medewerkers op andere vestigingen. Soms leidde een dergelijke geforceerde overstap ertoe dat de kwaliteit in gevaar kwam. Het samenwerkingsverband met het CML heeft in enkele gevallen geholpen kwetsbare plekken in onze formatie te versterken.

Bij het leidinggevend personeel is, conform de afspraken, het aantal directieleden per saldo verminderd van drie naar twee.

Bedrijfsvoering/financiën

Ondanks de boven beschreven druk hebben we in dit moeilijke jaar het hoofd financieel nog redelijk boven water weten te houden, mede dankzij het overgrote deel van de medewerkers, dat veel extra werk heeft verricht.

Piet van Dijk,
directeur onderwijs

TENTOONSTELLING *IN MEMORIAM*

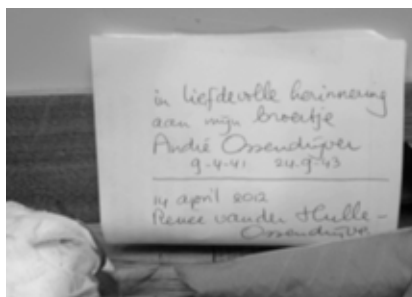

We hebben het eerste uur les gekregen van meneer Boon. Hij gaf les over de geschiedenis van het Amstellyceum. Vooral vertelde hij ons over de kinderen die hier tijdens de Tweede Wereldoorlog op school zaten. Hij liet een paar klassenfoto's zien van jongens en meisjes waarvan wij weten dat ze van school af moesten omdat ze joods waren. Van de 43 leerlingen zijn er 37 niet teruggekomen en een leerling heeft meneer Boon zelf nog gesproken.

We gingen ook op het schoolplein kijken en daar zagen we bordjes van de kinderen die zijn omgekomen. Je zag voetjes maar ze wisten niet van wie welke voetjes waren. Er waren een paar namen die je ook in het schoolarchief terug vond, zoals Heertje, Gans, De Vries. Daarna zijn we naar het stadsarchief geweest.

Veel leerlingen van ons vonden het interessant. Je kon bijvoorbeeld zien waar een kind of een gezin heeft geleefd. Je zag een afbeelding, daaronder stond de naam, de wijk waar ze geleefd hebben, geboortedatum en sterfdatum en ook las je in welk kamp ze zijn omgekomen. Veel jongens en meisjes die zijn gestorven tijdens de Tweede Wereldoorlog leefden in de Transvaalbuurt in Oost. Er waren in totaal ongeveer 3000 afbeeldingen van kinderen die in de oorlog zijn omgekomen.

Nassim Chikri, leerling 1D

André Herman Ossendrijver
Vossenstraat 63 Hilversum
09-04-1941, Hilversum
24-09-1943, onbekend

Cosmicus Montessori Lyceum

Het Cosmicus Montessori Lyceum komt zijn pioniersfase te boven en groeit verder in de richting van een professionele organisatie.

Op weg naar de nieuwe organisatie

In het schooljaar 2011 - 2012 zijn we gestart met de vierde klassen in de bovenbouw. Het schoolplan 2012 - 2016 bouwt voort op ervaringen van de afgelopen jaren, inclusief de aanbevelingen van interne en externe evaluaties. De adoptie van de avo-klassen van het Amstelleyceum met ingang van 2012 - 2013 biedt het CML nieuwe kansen om zijn onderwijsconcept verder te ontwikkelen voor een grotere doelgroep.

Het schooljaar 2011 - 2012 kenmerkt zich door bestendiging van het Cosmicus Montessori onderwijsconcept en de ontwikkeling van de nieuwe organisatie CML. Docenten en leerlingen van het Amstelleyceum krijgen een plek in het CML-bouwwerk. De samenwerking in de bovenbouw gaat van start in de tijdelijke dependance in het MCO-gebouw. De directeuren beginnen een intensieve samenwerking om tot een tweekoppige directie te komen en tot een verdubbeling van het aantal docenten en leerlingen vanaf het schooljaar 2012-2013. Er worden negentig nieuwe brugklassers aangenomen en de zoektocht naar goede huisvesting gaat door.

Onderwijs

Het CML gaat ervan uit dat alle jongeren talenten hebben. Die talenten komen tot ontwikkeling als ze ervaring opdoen met het verwerven van kennis en inzicht en het toepassen daarvan in bekende en nieuwe situaties. Dit leerproces wordt op het CML versterkt door het onderwijs te organiseren in realistische en authentieke situaties binnen en buiten de school. Door het uitvoeren van onderzoeksopdrachten leren jongeren observeren, analyseren en conclusies trekken. Ze leren om zelf ken-

nis te construeren en daar betekenis aan te geven. Zo ervaren onze leerlingen hoe creatief en kritisch te denken, te reflecteren en problemen op te lossen.

Het CML stimuleert de talenten van jongeren tevens door ze uit te dagen om versneld te leren en ook opdrachten te kiezen die niet direct bedoeld zijn voor hun leer- of leeftijdsgroep. Tijdens dit leerproces zullen ze merken dat er voor het maken van opdrachten en het oplossen van problemen kennis uit meer vakken nodig is.

Het onderwijs op het CML is er daarom op gericht leerlingen door de binnen en buiten de school uit te voeren opdrachten te laten ervaren wat actief en interdisciplinair leren inhoudt. De authenticiteit in het leerproces wordt verder bevorderd door het inzetten van gastdocenten en het situeren van opdrachten in bedrijven en instellingen. In dit proces ziet het CML ook een kans om de competenties van zijn eigen leerlingen verder te ontwikkelen. Dat doen we bijvoorbeeld door kinderen uit de onderbouw een rol te geven bij acht plusprojecten en door jongens en meisjes uit de bovenbouw in te zetten bij projecten voor de onderbouw. Op deze wijze zal het CML door blijven werken aan een goede aansluiting met het toeleverend en vervolgonderwijs (doorlopende leerlijn po-vo-onderbouw-bovenbouw en bovenbouw-vervolgonderwijs).

Integraal leren houdt in dat het CML bij alle vakken en leerdomeinen leerlingen laat onderzoeken en ervaren hoe competenties als creativiteit, integriteit en innovatief vermogen verder ontwikkeld kunnen worden om hun leerloopbaan te versterken, evenals hun rol als wereldburger.

Gastlessen op het CML

Unesco-jongerenvertegenwoordigster Anne de Leeuw verzorgt boeiende gastlessen voor onze tweede klassen, waarbij de leerlingen aan de hand van zelfgemaakte foto's en powerpoint-presentaties hun ideeën over begrippen als werelderfgoed, immaterieel erfgoed en cultuur met elkaar delen.

Leerlingen van klas 1 waren zeer te spreken over de gastlessen van Maaïke Neys (Amnesty International) over mensenrechten.

Een gastles was er ook van Willemijn Maas (Algemeen directeur AVRO). Lesdoel was het bevorderen van assertiviteit/rolmodel door middel van iemands levensverhaal/loopbaan.

Pieter Hilhorst gaf een interessante les over zijn werk als Ombudsman. Een van de besproken thema's die hij met de vwo 3-leerlingen doornam was: klagen mag, maar je hebt ook de verantwoordelijkheid om er als individu iets aan te doen.

Vakoverstijgende debatwedstrijd

Donderdag 7 juni werd een debatwedstrijd gehouden tussen drie groepen van klas 4 havo/vwo. Het vakoverstijgende debat was georganiseerd door de secties maatschappijleer en Engels. De leerlingen voerden het debat eerst in het Nederlands en gingen daarna met een andere stelling aan de slag in het Engels. Ze waren zeer enthousiast en wilden zelfs doorgaan nadat de tijd om was.

Bezoek Den Haag

Op dinsdag 22 mei vertrokken de leerlingen uit vwo 4 per trein als echte ambtenaren en journalisten naar het politieke Den Haag voor een bezoek aan de Raad van State. Ze mochten twee zittingen bijwonen waar maar liefst drie rechters bij zaten. Buiten wilden de demissionaire ministers De Jager en Van Bijsterveldt wel een praatje met hen maken. De quote van de dag was: we hebben vandaag in één dag twee hoofdstukken uit het boek geleerd!

Lille

Ondanks (volgens sommige leerlingen 'dankzij') een lange busreis was het bezoek aan het Noord-Franse Lille een leuke en leerzame ervaring. Na de speurtocht door 'Vieux Lille' en ons bezoek aan het 'centre commercial EuraLille' bleef er naast de opdrachten (in het Frans) ook nog tijd over om te winkelen.

Canterbury/Londen

In het kader van kennismaken met land en cultuur zijn onze wereldburgers van klas 2 op een geweldige schoolreis geweest naar Engeland. Dover Castle, Canterbury Cathedral, Big Ben, Thames Cruise, Trafalgar Square, Piccadilly Circus, Downing Street zijn inmiddels meer dan plaatjes in het tekstboek.

Istanbul

Op 7 mei reisden veertig leerlingen uit v4 en h4 af naar de duizend-en-een-nacht sprookjesstad. De week was gevuld met bijzondere bezienswaardigheden, heerlijke diners en veel gelach. Deze reis zullen ze niet snel vergeten!

Filosofielessen met *Bekijk 't*

Leerlingen filosoferen met Maaïke en Sabine van *Wonder Why*. Filosoferen maakt je denken scherp, het inspireert en bevordert het relativiseringsvermogen en het gevoel voor tolerantie.

Leerlingen

De leerlingenpopulatie van het CML wordt steeds diverser. De doelstelling met betrekking tot diversiteit (50 % niet-Turks) is bij de aannames voor het nieuwe schooljaar gehaald. Het werven van kinderen van montessori-basisscholen blijft een uitdaging. In de bovenbouw is dit jaar sprake van een flinke zij-instroom vanuit het Amstellyceum. De leerlingen gaan naar Aken, Valkenburg en het Drielandenpunt om elkaar beter te leren kennen. Aan het einde van het schooljaar is er een hechte groep ontstaan, maar de veranderingen lijken wel hun weerslag op de resultaten te hebben: het aantal leerlingen dat doorstroomt naar het vijfde leerjaar is teleurstellend.

Ongetwijfeld zijn de verandering van leerlingsamenstelling en de wisseling van locatie (tijdelijk onderdak in het MCO) in het schooljaar 2011 - 2012 van invloed op de resultaten. Twee andere factoren die een rol spelen zijn: een te ruimhartig doorstroombeleid in de onderbouw en de opbouw van een nieuw bovenbouwteam. Veel bovenbouwdocenten (nieuw aangesteld of van het Amstellyceum afkomstig) moeten zich het CML-concept nog eigen maken. Van de leerlingen die van klas 3 naar 4 zijn overgegaan, doen de voormalige Amstelleerlingen het overigens beter dan de kinderen die de onderbouw op het CML hebben doorlopen.

Personeel

Het CML wil werken met topdocenten die beschikken over de competenties om het leren van leerlingen te stimuleren en hun ontwikkelingskansen te vergroten. Met het oog op de opbouw van een competent en enthousiast team communiceert het CML de organisatiedoelen met de betrokkenen en onderzoekt het welke competenties docenten hebben en wat er nodig is om deze in overeenstemming te brengen met de organisatiedoelen. Hierbij is maatwerk uitgangspunt. Nieuwe docenten en docenten die problemen ondervinden in de omgang met leerlingen of bij de organisatie van het leerproces krijgen extra ondersteuning middels een ontwikkel-, een begeleidings-, een coachings- of een loopbaanoriëntatietraject.

Huisvesting

Het CML barst bijna uit het gebouw aan de Polderweg. Om alle 350 leerlingen de ruimte te geven is een gedeelte van het MCO voor het CML geschikt gemaakt. Het bovenbouwteam vertrekt naar deze nieuwe dependance. Aan de horizon gloort een brede school in het Oosterpark, waar het CML in het te renoveren gebouw van het Amstellyceum zijn definitieve plek zal krijgen. Einde schooljaar valt het besluit om in de zomer een tijdelijke locatie in de Van Ostadestraat te betrekken. De taken van het personeel breiden zich uit met de huisvestingsopdracht in werkgroepen inrichting, ICT en verhuizing.

Ouderparticipatie

Het CML betreft de ouders nadrukkelijk bij het onderwijs. In 2011 - 2012 is de betrokkenheid van ouders uitgebreid met de organisatie van ouderexcursies. In december en in maart heeft een excursie voor de ouders en/of verzorgers plaatsgevonden: naar het net gerestaureerde Paleis op de Dam, naar het Teylers Museum in Haarlem en naar Stoomgemaal De Cruquius in de Haarlemmermeer. De ouders kregen in een inspirerende omgeving de gelegenheid om elkaar beter te leren kennen en van gedachten te wisselen over het onderwijs van hun kinderen op het CML.

Montessori-visitatie

In maart 2012 is het CML gevisiteerd door de Nederlandse Montessori Vereniging. Deze visitatie hebben we glansrijk doorstaan. We zijn op alle punten positief beoordeeld en ontvingen vijf dubbele plussen. De visitatiecommissie heeft daarnaast nuttige verbeterpunten genoemd en wenst het CML veel succes bij de verdere ontwikkeling. Het CML is met ingang van 2012 een erkende montessorischool.

Samenwerking MSA – St. Cosmicus

Na de succesvolle samenwerking binnen havo/vwo gaat het CML zich verbreden met de avo. Op maandag 2 juli 2012 hebben de Stichting Cosmicus en de MSA de officiële samenwerkingsovereenkomst voor de nieuwe organisatie CML ondertekend.

Terugblikkend is het wederom een roerig jaar geweest, waarin veel te doen was over het onderwijs in de domeinen, in een gebouw waar we onze draai nog niet helemaal hebben gevonden.

De IVKO - nooit saai, altijd in beweging

Ons pand is opgebouwd uit vijf domeinen, zeven kunstlokalen inclusief een theaterzaal en een studielokaal waarvan de functie nog steeds varieert van kantine en opvangruimte tot overlooplokaal.

In een aantal domeinen blijkt de onderlinge samenwerking soepel te verlopen, terwijl andere worstelen met de afstemming van de onderwijsprogramma's en het in gezamenlijkheid begeleiden van de leerlingen. Men kiest voor de veiligheid van lesgeven in een instructieruimte, waardoor het domeinonderwijs onvolgende tot bloei kan komen. De 'tijdelijk werkbare overeenkomsten' lijken moeizaam afgesproken te kunnen worden en er bestaat vooral angst om de leerlingen tekort te doen in een tijd van ontwikkelen, overleggen, afstemmen, onderzoeken, experimenteren.

Onderwijskunde

Het afgelopen jaar draaiden we ons eerste volledige jaar in het nieuwe complex. De leerlingen reageerden wisselend op de sfeer in het gebouw. Duidelijk is dat het geheel nog aankleding behoeft. Zeker voor de leerlingen die een (groot) deel van hun tijd op de Plantage Middenlaan hebben doorgebracht, was al dat nieuwe en steriele een doorn in het oog. Onder de bezielende leiding van tekendocent Marieke van 't Pad krijgt de school inmiddels de uitstraling die past bij een kunstzinnig instituut. Van cartoonachtige tekeningen, schitterende graffiti, tot een gedicht over een prachtige Middeleeuwse jonkvrouw.

Het werken in de domeinen vergt tijd. Zowel leerlingen als docenten moeten wennen aan een andere manier van werken. Het domeinonderwijs biedt veel ruimte voor verschillende werkvormen en meer individuele aandacht voor de leerlingen;

zoals dat ook hoort bij een Kees Boekeschool (ivo-onderwijs). Het succes van het domeinonderwijs is afhankelijk van tal van randvoorwaarden. Belangrijke zaken als het rooster, overlegmogelijkheden voor collega's, professionalisering van docenten en inzet ICT kregen en krijgen ook de komende schooljaren de nodige aandacht.

Begin 2012 hebben we een visitatie gehad door de Vereniging Cultuur Profielscholen. Er is met alle geledingen gesproken, er zijn lessen bijgewoond en documenten bestudeerd. Het eindoordeel was dat de IVKO 'een enorme culturele uitstraling heeft' en dat 'de school bruist van leven en je de passie proeft voor kunst en cultuur'. Een van de belangrijke tips die ze gaven, betrof 'het zoeken naar evenwicht tussen de kwaliteit van het cultuuronderwijs en de hartstocht binnen dat onderwijs'. Daarnaast noemde de visitatiecommissie als voornaam aandachtspunt de 'versterking van de samenhang tussen kunstvakken en niet-kunstvakken', een aanbeveling waar we ons helemaal in konden vinden.

Leerlingen

In 2011 had de IVKO 463 leerlingen. Daarmee is nog een kleine groei mogelijk, maar blijft het wel passen en meten om al deze leerlingen in de domeinen onder te brengen en ook nog te laten kiezen uit de vele kunstvakken.

Het tweede jaar op rij waren er meer aanmeldingen dan er plek was. Er moest opnieuw geloot worden. Het betekent dat de school bij een steeds grotere groep ouders, leerlingen en basisscholen bekend wordt. Het geeft echter ook aan dat leerlingen kiezen voor de IVKO, omdat ze het kunstprofiel aantrekkelijk vinden. De aannamegesprekken moeten een beeld geven van de creatieve talenten en de geschiktheid voor het werken in grote leerdomeinen. Opvallend bij aanmelding

is dat al jaren meer dan vijftig procent van de leerlingen van buiten Amsterdam komt. Wij vervullen hierin een belangrijke regionale functie.

Personeelsbeleid

De school groeit. Doordat er sprake is van een vergrijzend team zijn er ieder jaar ook collega's die met (vervroegd) pensioen gaan. Deze twee factoren creëren weer ruimte voor jonge, nieuwe collega's met andere, verfrissende ideeën over onderwijs. De uitdaging voor de school is om ervoor te zorgen dat deze nieuwe docenten snel ingewijd worden in het werken binnen het kunstprofiel en de domeinen en dat ze zich ook de visie achter het montessorionderwijs eigen maken.

Er hebben altijd al veel stagiaires rondgelopen op de IVKO. Het is voor ons belangrijk dat we als team een lerende houding hebben. Dat impliceert dat niet alleen studenten, maar ook docenten onderzoek gaan doen naar onze eigen onderwijspraktijk. De school streeft ernaar de baanomvang van docenten groter te laten zijn dan 0,6 fte. Dit heeft organisatorisch en

onderwijsinhoudelijk grote voordelen. Voor enkele (keuze)vakken zal het echter lastig te realiseren blijven.

Bedrijfsvoering

Door de groei van het leerlingenaantal, het stabiel blijven van de hoeveelheid groepen en het aanpassen van de lessentabel (we zaten bij enkele jaarlagen ruim boven de wettelijk vereiste onderwijstijd) zijn we financieel goed uitgekomen. Mede daardoor ontstaat er ruimte om te investeren in het primaire proces en het gebouw. We hebben ook een actiever huurbeleid gevoerd. Inmiddels wordt de school door verschillende instellingen gehuurd. Naast financiële voordelen geeft dat wel wat beheersmatige nadelen. Het blijft uiteraard zaak de nadelen beperkt en beheersbaar te houden.

Activiteiten en highlights

De school is een bruisende gemeenschap. Er gebeurt ontzettend veel door en voor leerlingen. Ook in dit schooljaar waren er weer tal van culturele activiteiten. Voor leerlingen én door leerlingen. Enkele voorbeelden volgen hierna.

Nationaal Filmfestival Scholieren Lelystad

Maandag 19 september 2011 zijn leerlingen en begeleiders naar het NFFS in Lelystad geweest. Zij reden met drie prijswinnaars in de bus terug naar Amsterdam. Lisa Xiu Kok heeft met haar film *Voetbalochtend* de eerste prijs gewonnen in de categorie 1-Minuut film en gaat naar het filmfestival in Griekenland. De IVKO- en MLA-film *Keep Loving* van Amber Heinsius, Hannah Zwennes, Noah le Roy en Erik Oegema heeft de tweede prijs gewonnen in de categorie Fictie. Zij wonnen ook de stimuleringsprijs van het Nederlands filmfestival (NFF) en volgen daar een masterclass. *Keep loving* was het winnende scenario - uitgekozen door Eddy Terstall - van de MSA-scenariowedstrijd en werd verfilmd (dit was de eerste prijs) en gemonteerd onder begeleiding van Jasper Vreken, filmdocent op het MLA.

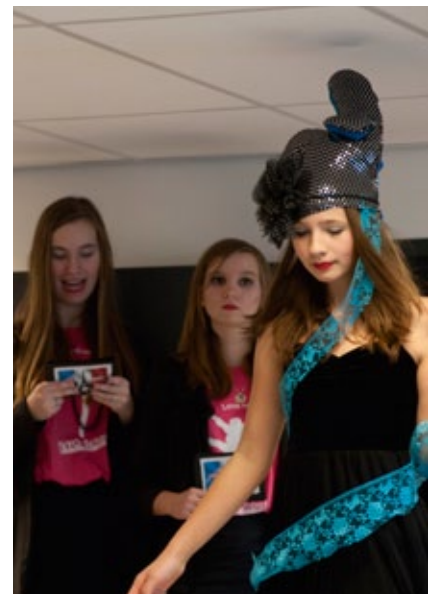
Optreden Ostadetheater

'Mijn buurt, mijn stad, mijn diamant, mijn schat.' Met deze woorden opende en sloot de IVKO-band De Waterpolitie op dinsdagavond 27 september 2011 in een uitverkocht Ostadetheater de voorstelling over De Pijp af. De productie onder leiding van Monique Masselink was een samenwerking tussen het Ostadetheater, jongerenwerk Combiwel, bewoners van verzorgingshuizen uit De Pijp en de Diamantbuurt en IVKO-leerlingen. Opgesteld op een tribune rapten, zongen of lazen twaalf leerlingen in afwisseling met een zestal buurtbewoners verhalen, gedichten en liedjes met betrekking tot de geschiedenis van de buurt, het leven aldaar en het naar school gaan. Een staande ovatie was hun beloning. De frontale plaatsing van de optredenden tegenover het publiek maakte de opvoering tot een uiterst intieme happening.

'Mijn stad, mijn buurt' was aangekondigd als een ongewone, verrassende bijeenkomst van verschillende generaties uit De Pijp en de Diamantbuurt.

En een ware ontmoeting werd het. De oude bewoners waren getroffen door de inhoud van de gedichten en de manier waarop die door onze leerlingen werden voorgedragen. En vice versa. De memoires van enkele bejaarden over bijvoorbeeld de oude diamantfabriek brachten een stukje verleden dichterbij.

Het straatnamenproject, direct voorafgaand aan de vrije schrijfpodracht over de buurt, wierp zijn vruchten af. Voor de meeste leerlingen bood de opgedane kennis over de betekenissen van en de geschiedenissen achter de straatnamen een houvast. Meghan Hoedt droeg haar gedicht op aan Karel du Jardin. Marijne Koster schreef een gedicht als gezien door de ogen van Pieter Aertsz en ook de Tolstraat, waar eens tol werd betaald, sprak tot de verbeelding. Karen Villari kende het papier en de straat zelfs een wezen toe, beschreef zowel papier als straat als een entiteit; een staaltje van filosofisch inzicht. 'De straten hebben wel een hartje gekregen', was de kernachtige verwoording van Mirte Vreemann.

Omdat de manifestatie zich afspeelde tijdens de werkweek waren enkele leerlingen niet in staat hun teksten voor te dragen. Dankzij de inzet van leerlingen uit andere klassen is het toch nog, aan de vooravond van hun eigen werkweek, gelukt. De IVKO werd gerepresenteerd door Hamza Aissaoui, Maya Koldijk, Paul van den Ende, Joey Gimpel, Lieke Heil, Thomas Mooi, Kay Fahner, Dewa Schouw en niet te vergeten De Waterpolitie (Thomas, Dick en Booi). Ik dank de leerlingen en natuurlijk ook mijn collega's Els van Strien, Philip Pelgrom en Gijs van Dijk hartelijk voor hun medewerking. Als docent muziek wierp Gijs zich op als verantwoordelijk voor de muzikale inbedding en dito begeleiding.

Aja Waalwijk,
docent Nederlands

Amsterdam

Ik loop met mijn maat

Van Wou over straat

Van Wou, die ouwe klokkengieter

Hij zegt: kom we gaan iets drinken, Pieter

Mijn naam is Pieter Aertsz en ook wel

Lange Pier

Er is in 1500 nog geen Coffee Company

Dus drinken we bier

We lopen door een straat

waar een tolhek is geplaatst

Maar ik heb geen geld en het wordt al laat

Dus betaal ik met een schilderij

Dat maak ik op de Amsteldijk

Dan slenter ik de stad uit over de

Mauritskade naar het IJ.

Marijne Koster, leerling B4

Tentoonstelling Achterhuizen in De Pijp

Op 21 april werd de tentoonstelling *Achterhuizen in De Pijp* in bibliotheek Cinetol geopend. Samen met Cultuur Cluster Asscher ontrafelden buurtbewoners, kunstenaars, schrijvers, historici en de leerlingen van de IVKO een donker stuk geschiedenis van de Amsterdamse Pijp. De afgelopen maanden zijn leerlingen samen met buurtbewoners op zoek gegaan naar onbekende verhalen, vergeten gebeurtenissen en tastbare herinneringen uit hun buurt in oorlogstijd.

Wat begon als een geschiedenisopdracht bij de docenten Neline en Ignace, met het oog op 4 mei, resulteerde al snel in een creatief project. Leerlingen onderzochten wat er eigenlijk allemaal gebeurde achter de voordeuren van de buurtbewoners. Ze hebben hier vervolgens prachtige kunstwerken over gemaakt in de vorm van gedichten, foto's, beelden, filmpjes, muziek, stillevens en een heus monument, opgebouwd uit stoeptegels. De opening was indrukwekkend en ontroerend en menig bezoeker pinkte een traantje weg. *Nieuwsbrief*, mei 2012

Kasteeljuweel Muiderslot

Wat een juweeltjes schreven onze leerlingen weer, ook in mei 2012. Een prachtig project voor het vak Nederlands, waarbij behalve taal ook geschiedenis, aardrijkskunde, architectuur, kunst en biologie een plaats kregen. Het verhaal van Muiden begint met de monding van de rivier, Floris de Vijfde etc. Uitdrukkingen als 'voor Pampus liggen' en 'tot in de pruimentijd' zijn hier bekokstoofd en in de kruiden- en groentetuinen staan o.a. Brave Hendrikjes, Heilige Boontjes, Jutteperen en Olifantspotten. Dingen die je niet snel vergeet.

Tesseltje

De wind tussen mijn haren

De wind kaatst op het gesteente

Het gesteente onder mijn schoenen

De grond onder het monument

De krullende wolken boven mijn hoofd

De blauwe hemel boven het beeld

Zij zit in het verleden

Ik in de toekomst

Zij had het moeilijk, ik niet

Zij was dapper, ik ben laf

Zij heeft alles al bereikt

Ik moet het nog doen

Zij heeft een standbeeld

Ik sta ervoor

Gevuld met gesteente leeft zij verder

Gevuld met vlees en bloed leef ik door

Demi Visscher, leerling A4

Montessori College Oost

Meer leerlingen in de klas en minder uren om taken uit te voeren. Dat zijn toch wel de meest opvallende uitwerkingen van de bezuinigingen die op elk niveau in de school pijnlijk voelbaar zijn.

Bezuinigingen

Het is voor iedereen een nieuwe werkelijkheid. Minder geld voor het onderwijs, met als gevolg dat de scholen de broekriem moeten aanhalen. Het wordt wat vreemd als je 26 grote vierde klas leerlingen telt in een lokaal dat gemaakt is voor zestien. Vanaf de gang heeft het nog wel iets 'knus' als je grote jongens op een kruk aan het bureau van de meester of juf ziet zitten. In het lokaal is het heel anders, wanneer je als docent niet door de klas kan lopen om leerlingen individueel te helpen. Ook dat is een nieuwe realiteit voor het Montessori College Oost. Een toenemend aantal leerlingen zorgt het derde achtereenvolgende jaar voor een hogere bezettingsgraad van lokalen; het is al met al een hele puzzel om alles kloppend en passend te krijgen.

Groei

Maar dan is er toch vooral ook het positieve verhaal. De school groeit, niet alleen in leerlingenaantal, maar ook in ontwikkeling en in kwaliteit. De contouren van het nieuwe taalbeleid en in de slipstream daarvan van het rekenbeleid krijgen vorm. Er is een inhoudelijke en organisatorische programmalijn uitgezet om het taal- en rekenniveau in kaart te brengen. Op basis van de resultaten worden de leerlingen verder geholpen. Een kwalitatieve slag die een duidelijk positief effect heeft op de resultaten, zo blijkt uit extern onderzoek.

Ontwikkeling en scholing

De ontwikkeling van de school wordt gecreëerd door de medewerkers. Dat is de reden dat al een paar jaar veel wordt geïnvesteerd in ontwikkeling en scholing.

Dit jaar is gestart met tweedaagse trainingen/cursussen waarbij medewerkers met hun eigen ontplooiing en mogelijkheden aan de slag zijn gegaan. Deze persoonlijke ontwikkelingen zijn gekoppeld aan die binnen de school en gerelateerd aan de schoolvisie. Het is helder dat de investering in het personeelsbeleid op termijn tot kwaliteitsverbetering zal leiden.

Techniek

Zo is een van de tendensen binnen de school het herontwerp van de techniekopleiding. Het techniekonderwijs is in Amsterdam al jaren een zorgenkindje. Steeds minder leerlingen kiezen voor het vak, waardoor het op steeds minder scholen wordt aangeboden. Het toekomstbeeld is dat er in de regio een groot tekort ontstaat aan goed technisch personeel. Ook voor het MCO geldt dat er te weinig leerlingen zijn bij de afdeling techniek, al heeft de school nog de grootste afdeling op vmbo-niveau in de stad.

Vanwege de zorgelijke situatie van het techniekonderwijs in Amsterdam is er een masterplan opgesteld waar het MCO met de eigen ontwikkeling bij aansluit. De intentie is dat het vmbo en het mbo de techniekopleiding samen met het bedrijfsleven gaan vormgeven. De docenten van het MCO werken daarbij hard aan de inhoudelijke invulling. De samenwerking met het mbo en de stad is goed. Om de leerroute inzake techniek gestalte te geven, mag de school namens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap een experiment aangaan. Bij een succes kan de gerealiseerde ontwikkeling een model worden voor andere scholen.

Nieuwkomers

Aan het einde van het jaar was het dan toch eindelijk zover. De oprichting van een montessori internationale schakelklas (ISK), na ruim een jaar praten met de gemeente, met de andere ISK-scholen en met het samenwerkingsverband. De Montessori ISK heeft een eigen aanmeldpunt voor nieuwkomers in de stad. De nieuwkomers worden getest en leerlingen van elk niveau zijn welkom; van praktijkonderwijs tot en met vwo. Als tegenhanger heeft het Esprit-bestuur een zelfde instroompunt. Concreet betekent dit dat er twee schoolbesturen zijn waar de nieuwkomers zich aan kunnen melden om getest te worden en met onderwijs te starten.

Voor de leerlingen met praktijkonderwijs-niveau is er een samenwerkingsverband met het LUCA. Leerlingen met een havo- of vwo-niveau worden, nadat ze voldoende NT2 hebben gehad en de Nederlandse taal machtig zijn, doorgeschakeld naar een school met havo/vwo-onderwijs. Dit is bij voorkeur een school binnen het Montessori-bestuur, maar uiteraard heeft de leerling daar een vrije keuze in. Het uitbreiden van het aanbod binnen het MCO is een mooie uitdaging om de expertise die er bestaat rond het onderwijs aan nieuwkomers te benutten en uit te breiden.

Examenresultaten

De examenresultaten pakten het afgelopen schooljaar anders uit dan in het verleden en gaven grote contrasten te zien. Bij de reguliere opleidingen waren we toch lange tijd gewend dat circa 95 % van de kandidaten met een diploma naar huis ging. Nu lagen de resultaten dichterbij

de 80 %. Bij de 'niet-reguliere' opleidingen waren de uitkomsten zeer goed. Bij alle drie de opleidingen – AKA-techniek, niveau 1 Horeca en VM2 economie – behaalden alle leerlingen een diploma.

Overstap

De voorbereidingen voor de overstap van de mavo-leerlingen van het Amstellyceum naar het MCO hebben de laatste periode van het jaar veel aandacht gekregen. Uiteraard was dit voor de direct betrokkenen een lastig proces. Ook de leerlingen zagen het in eerste instantie niet echt zitten om die overstap te maken: hun oude vertrouwde lyceum verlaten en intrekken in een school waar je in eerste instantie

niet voor gekozen hebt. Uiteindelijk zijn veruit de meesten toch overgestapt en in het nieuwe schooljaar op het MCO gestart. Ze krijgen deels les van voor hen bekende docenten, wat de beleving van de overstap hopelijk minder intens maakt.

Een jaar al met al met veel ontwikkelingen en dynamiek, passend in de visie en lijn van de school. We bouwen verder aan een stabiele, innovatieve montessorischool voor vmbo.

Montessori Lyceum Amsterdam

Aan het einde van het vorige schooljaar oordeelde de visitatiecommissie van het VMO (de sectie Voortgezet Montessori Onderwijs, onderdeel van de Nederlandse Montessori Vereniging) positief over het montessorigehalte van ons lyceum. Dat stellen we op prijs.

Onderwijs

Naast het oordeel van de inspectie is het oordeel van deze visitatie van grote betekenis voor de school. Het visitatierapport bevatte ook een aantal punten van aandacht. Een van die punten betrof de werktijd, een vitaal aspect van de montessoriwerkwijze. In overleg met onze onderzoeksdocenten heeft de schoolleiding het afgelopen jaar een onderzoek ingesteld naar de effectiviteit van de werktijd. In hoeverre bevordert die het leren van leerlingen? De hypothese is dat leerlingen vooral gericht zijn op het afronden van werk. Als het maar af is, dan is het goed. Die oriëntatie veronderstelt eerder een kwantitatieve benadering van de werktijd dan een kwalitatieve.

De werktijd heeft meer doelstellingen. De vakdocent begeleidt leerlingen individueel, legt uit, overhoort, observeert. Leerlingen kiezen via de werktijdplanner dagelijks een vak waarmee zij in de werktijd aan de slag gaan. Het onderzoek is opgezet en uitgevoerd in het kader van de academische opleidingsschool. De onderzoeks-

begeleiding vanuit de universiteit richtte zich in eerste instantie op het samenstellen van vragenlijsten voor leerlingen en leraren (kwantitatief onderzoek) en op de interviews met enkelen van hen (kwalitatief onderzoek). Zij bevroeg docenten en leerlingen naar hun visie op en het gebruik van de werktijd. Een tussenrapportage van de resultaten leverde op dat leerlingen een andere perceptie van de werktijd hebben dan leraren. Eerstgenoemden beoordelen het werkklimaat minder positief dan laatstgenoemden. Inzake het bespreken en aftekenen van opdrachten oordelen leerlingen significant negatiever.

Het onderzoeksresultaat maakt duidelijk dat een deel van het materiaal dat voornamelijk uit methodegebonden werkboeken bestaat, dit kwalitatieve effect zeker niet heeft. Dergelijk materiaal wordt door de leerlingen vooral gezien als kwantitatief maakwerk, terwijl relevante, meer aan de gedoceerde stof gerelateerde opdrachten die overwegend door de docenten zelf gemaakt zijn, door de leerlingen juist wel als uitdagend en zinnig worden ervaren. Het onderzoek krijgt in het schooljaar 2012 - 2013 een vervolg en zal mede maatgevend zijn voor het ontwerpen van een vernieuwde werktijd in de schooljaren 2013 tot 2015.

De belangstelling voor de plusprogramma's van de moderne talen neemt toe. In dit schooljaar hebben 43 leerlingen het examen *Cambridge advanced* gehaald, 57 leerlingen kregen een Delf (*Diplôme d'étude de la langue française*) en veertien leerlingen volgen een Goethe-programma voor Duits.

Van grote betekenis voor de MSA was het verwerven van een nieuw gebouw voor de mavo-deelschool van het MLA in de Van Ostadestraat 101/103. Die deelschool krijgt hierdoor de kans om weer uit te groeien tot een volwaardige montessori-

mavo. Een zeer positieve ontwikkeling die mede op verzoek van de centrale stad en van het stadsdeel tot stand kon komen en waardoor het mavo-aanbod in Amsterdam binnen de ring aanzienlijk toeneemt. Het in gebruik nemen van de nieuwe locatie door het MLA wordt voorzien voor januari 2014.

MLA highlight 1 **Brahms**

Leerlingen voerden op vrijdag 13 januari in de aula van het MLA improvisaties uit op de vier *Ernte Gesänge* van Johannes Brahms. Ze werden hierbij ondersteund door leden van het Groot Omroepkoor. Zaterdag 14 januari zongen ze in de spiegelzaal van het Concertgebouw tijdens de pauze van de matinee op de vrije zaterdag. In de grote zaal voerde het Groot Omroepkoor, begeleid door het Radio Filharmonisch Orkest, de koorversie uit van dit werk van Brahms. Het was overrompend mooi.

Personeelsbeleid

Veel tijd en aandacht was dit jaar nodig voor de werving en selectie van vijftien nieuwe leraren. Deze docenten vervangen de twaalf die aan het einde van het schooljaar afscheid namen. Negen zeer ervaren collega's gingen met pensioen. Samen waren ze meer dan 250 jaar aan het MLA verbonden. Een schat aan kennis en ervaring wandelde de school uit. We zijn erin geslaagd om ervaren nieuwe leraren aan te trekken die graag bij ons willen werken.

Inclusief onze studenten in opleiding telde de lijst van vertrekkers per 1 augustus 2012 precies zestig namen. Op onze complete personeelslijst stonden bijna tweehonderd namen. Dit zegt iets over de personele dynamiek van onze schoolorganisatie.

Het ziekteverzuim en de frequentie van ziekmeldingen bleef net als voorgaande jaren laag. In mei 2012 werden we onverwachts geconfronteerd met de ongesoonlijke ziekte van Jan Winter, docent geschiedenis en deelschoolleider. Voor leraren en leerlingen was dit een aangrijpende ervaring.

We werkten met de deelschoolleiders aan de voorbereiding van de invoering van een nieuwe gesprekscyclus. De deelschoolleiders worden de spil in het personeelsbeleid en voeren vanaf het schooljaar 2012 - 2013 ook beoordelingsgesprekken.

Het afgelopen jaar zette de schoolleiding in op het reduceren van het aantal onderwijsondersteuners en het gedeeltelijk anders organiseren van de werkzaamheden. Dit leidde tot de nodige onrust binnen de organisatie. Inmiddels heeft zich dat gestabiliseerd.

In het kader van de functiemix zijn – in afwachting van het nieuwe beleid van de MSA – geen nieuwe benoemingen gedaan.

Financiën

Het afgelopen jaar bleef het totaal van de uitgaven binnen de begroting. Enkele meevallers en tegenvallers hielden elkaar in evenwicht. De uitkeringen van het risicofonds en het UWV vielen hoger uit dan verwacht. Daar staan hogere uitgaven tegenover voor schoonmaak en de begeleiding van leerlingen. Met name de stijgende uitgaven voor de leerlingenbegeleiding vormen een aandachtspunt. Deze uitgaven groeiden met 35 % naar € 85.000.

Bij de voorbereiding van de begroting voor het nieuwe schooljaar is lang gezocht naar de dekking voor de noodzakelijke reparatie van de onderwijstijd. Na eerdere bezuinigingen bleek de ingeplande lestijd inmid-

dels te krap bemeten. Daarvoor werden we in het afgelopen voorjaar door de inspectie op de vingers getikt. We kwamen er op uit dat we de lessentabel met minimaal 56 geplande lessen per week (circa 4 %) moesten opplussen. De extra kosten hiervoor bedragen circa € 225.000 per jaar.

De inning van de ouderbijdragen is ook dit jaar rimpelloos verlopen. We ontvingen 98 % van de toegezegde bedragen. De ouderbijdragen dragen voor circa 4,5 % bij aan het totaal van de baten van onze locatie.

MLA highlight 2

Accreditatie AcOA

Een prachtig hoogtepunt in januari 2012 was de erkenning door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap van de Academische Opleidingsschool Amsterdam (AcOA), waar het MLA deel van uitmaakt. Na de formele erkenning door het Ministerie als geaccrediteerde opleidingsschool voor nieuwe eerste- en tweedegraads docenten in 2009 is de AcOA en daarmee het MLA nu met ingang van 2012 ook een erkende school voor academisch (onderwijs-)onderzoek.

MSA-beleidsportefeuilles

Dit jaar is het landelijke project rond het montessori-materiaal van start gegaan.

Montessori

Maria Montessori heeft prachtige leer middelen voor leerlingen in de leeftijd van vier tot en met twaalf ontwikkeld. Leerlingen van het voortgezet onderwijs moeten het zonder materiaal van Montessori zelf stellen. Hun docenten ontwikkelen zelf les- en leerstof of adapteren bestaand leer materiaal voor de montessori-werkwijze. Deze afwezigheid van officieel montessori-materiaal verschaft het voortgezet onderwijs ook een geweldige vrijheid, met bijbehorende verantwoordelijkheid. De sectie Voortgezet Montessori Onderwijs (VMO) van de Nederlandse Montessori Vereniging heeft inmiddels een docentprofiel en een reeks van karakteristieken voor de eigen onderwijspraktijk ontwikkeld. Dit jaar is een vierjarig project van start gegaan om ontwerpregels vast te stellen voor goed VMO-leermateriaal. Er zijn vier sectoren van vakken aangewezen met elk een coördinator: talen, exact, gamma en kunst. Tijdens landelijke materiaaldagen hebben docenten onderzoek gedaan naar ontwerpregels van door hen zelf ontwikkeld materiaal. Aan de hand van dit onderzoek en een literatuuronderzoek hebben de coördinatoren een concept van ontwerpregels geformuleerd. Kennisnet en Wikiwijs ondersteunen deze onderneming. Het VMO heeft een eigen domein in Wikiwijs waar docenten hun leermateriaal kunnen plaatsen. Op die manier kan de oogst breed gedeeld worden. Het doel van het project is tweeledig: het vaststellen van een corpus van ontwerpregels en een database van goed leermateriaal, een zogenaamde keurmerkgroep in Wikiwijs. Docenten van de MSA participeren volop in dit project.

De MSA heeft dit jaar gewerkt aan het formuleren van een nieuw functiebouwwerk voor docenten. De docentfuncties LB, LC en LD zijn opnieuw omschreven met meer expliciete montessoricriteria erin verwerkt. Het verrichten van onderzoek en het ontwerpen zijn daarin belangrijke componenten. Een montessori-docent is bedreven in het ontwerpen van leersituaties, werkvormen en bijbehorend materiaal en in staat om de werking van zijn onderwijs te onderzoeken en bij te stellen. Het nieuwe functiebouwwerk wordt in de cursus 2012 - 2013 voorgelegd aan de CMR.

Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van ICT-voorzieningen

Sinds januari 2011 maken alle deelscholen gebruik van het MSA-netwerk en -serverpark. Voor het MLA betekende dit een ingrijpende operatie. Behalve een overgang van het Novell serversysteem naar een Microsoft serveromgeving is tegelijkertijd een groot deel van de verouderde hardware vervangen en alle software opnieuw geïnstalleerd en up to date gebracht. Gebruikersaccounts, homedirectories en printtegoeden zijn overgezet.

Windows 7 is nu het standaard besturings-systeem op het centraal bureau, het CML, het MCO en het MLA; de IVKO volgt in 2013.

Het Cosmicus Montessori Lyceum en het Amstellyceum zijn samengegaan. De ICT- onderdelen van beide scholen zijn in elkaar geschoven en er heeft een herverdeling van computers en systeembeheer plaatsgevonden. Het vernieuwde CML heeft voor de havo/vwo- afdeling tijdelijk

zijn intrek genomen in een schoolgebouw aan de Van Ostadestraat, omdat de locatie aan de Mauritskade wordt verbouwd. De afdeling ICT is ook in een adviserende rol bij deze verbouwing betrokken om de juiste ICT-omgeving te realiseren voor de nieuwe situatie. De ICT-voorzieningen die in de Van Ostadestraat zijn aangelegd, zijn voor het grootste gedeelte ook geschikt om gebruikt te worden door de mavo-afdeling van het MLA die daar volgend jaar gehuisvest zal worden.

De locatie Van Ostadestraat is geschikt gemaakt voor het BYOD (*Bring Your Own Device*)-concept. Daarmee wordt de mogelijkheid geboden om via het schoolnetwerk van het Internet gebruik te maken met eigen apparaten, zoals laptops, smartphones en tablets. Hiervoor is een compleet nieuwe infrastructuur aangelegd in de vorm van een volledig dekkend wifi-netwerk, een aanmeldsysteem en beveiliging (HP *Tippingpoint*). Deze voorziening is ook geschikt voor uitbreiding naar de overige scholen.

Bij het CML is een proef begonnen waarbij een klas gebruik maakt van Apple iPads. Na deze proeffase zal worden beslist of deze mogelijkheid uitgebreid wordt of dat andere methodes en/of middelen onderzocht moeten worden.

De lokalen in het MCO zijn allemaal voorzien van Sharp touchscreen-digiborden. In enkele gevallen werkt de touch-bediening nog niet optimaal, maar daar wordt aan gewerkt.

Ook nieuw dit jaar is SCCM, de *System Center Configuration Manager*. Met deze tool

kunnen werkplekken op afstand beheerd, beveiligd, ingericht en aangepast worden. Het meest zichtbare voordeel voor de gebruikers is dat nieuwe software en updates veel sneller schoolbreed geïmplementeerd kunnen worden.

Volgend jaar zal geprobeerd worden extra aandacht te geven aan het storingsvrij maken van alle nieuwe voorzieningen en het wegwerken van de achterstanden bij het beheer. Verder staan in ieder geval op het programma: de start van het ICT in de wolken-project, de inrichting en verhuizing van het CML naar de Mauritskade en de MLA-mavo-afdeling naar de Van Ostadestraat, de uitbreiding van BYOD en wireless naar andere locaties en een VOIP-telefoonstelsel voor het MLA.

Bedrijfsvoering

Inkoop

Het schooljaar 2011 - 2012 heeft qua inkoop in het teken gestaan van soberheid en efficiency. Hoewel er nog geen sprake is geweest van een vastgesteld inkoopbeleid (dit is afhankelijk gesteld van de reorganisatie-intenties en de vorming van een centraal facilitair beheer), werd op meer terreinen winst geboekt in het terugdringen van materiële kosten. Het meest in het oog springend is de daling van de kosten voor energie. Aan het eind van het schooljaar werd een belangrijke stap gezet om te komen tot rigoureuze besparing op energieverbruik.

Maar ook de kosten voor kantoorartikelen zijn flink gedaald. Er is daarnaast meer sturing gekomen op verbruik, o.a. op prin-

ten/kopiëren en er is met de leverancier een jaarlijkse besparing van € 25.000,- voor de komende twee jaar overeengekomen. Binnen de scholen is ook sprake van een groeiend besef van de noodzaak tot besparing op de uitgaven voor materieel.

Huisvesting

In het kader van groot onderhoud werd een belangrijke stap gezet richting toeneemende beheersbaarheid van de kosten. Er is een nieuw Meerjarig Onderhoudsplan opgesteld dat uitgaat van behoud van de kwaliteit van de gebouwelementen (NEN 2767 niveau 3). Dit plan geeft aan dat de begroting voor groot onderhoud, die de afgelopen zes jaar niet is aangepast, door de stijgende kosten te krap is geworden. Vanwege gebrek aan financiële ruimte om deze begroting aan te passen zullen er kwaliteitskeuzes moeten worden gemaakt.

Een belangrijk project is de verwerving van een nieuw schoolgebouw aan de Van Ostadestraat in Amsterdam-Zuid in de zomer van 2012. De verwerving is een uitwerking van de afspraken in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO)¹. Het gebouw deed al dienst als schoolgebouw, maar naast een aantal grote aanpassingen (o.a. het vervangen van het dak) moet er ook intern nog flink worden verbouwd, opdat het toekomstbestendig wordt.

Een ander belangrijk huisvestingsproject is de renovatie en uitbreiding van het schoolgebouw aan de Mauritskade 58. Dit gebouw staat op de nominatie om gemeentelijk monument te worden; de bouwplannen hebben derhalve te maken met allerlei eisen die het monumentale

¹ De kaarten uitgelegd – concretisering van het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen.

karakter waarborgen. Dat geldt vooral voor de uitbreidingsfase, maar ook voor de renovatiefase, die in 2011 is begonnen met planning en voorbereiding. Na de zomer van 2012 zullen de leerlingen een schooljaar lang op de nieuwe (tijdelijke) locatie Van Ostadestraat 101-103 vertoeven. Naast de sloopwerkzaamheden is er ook asbestverontreiniging uit de kelderetage verwijderd. Dit project wordt in december 2012 afgerond.

Kwaliteitsbeleid

Het kwaliteitsbeleid krijgt binnen de MSA steeds meer reliëf. Er wordt volop geïnvesteerd in de onderwijskwaliteit en de kwaliteit van personeel. Verder komt dit beleid vooral tot uiting in de omstandigheid dat binnen de P&C-cyclus bij elke voortgangsevaluatie wordt gewerkt met een lijst van kwalitatieve basiswaarden waaraan elke school moet voldoen. De samenhang tussen de visie op de langere termijn en de school(jaar)plannen neemt daardoor verder toe.

Ook naar buiten toe is de familie van **www.schoolvo.nl** uitgebreid met Schoolkompas, een pagina waarop leerlingen van groep 8 op eenduidige wijze informatie kunnen verzamelen voor hun mogelijke vervolgopleiding.

Het pionierswerk om de montessorikarakteristieken meer meetbaar en vergelijkbaar te maken is wegens de enorme hoeveelheid bedrijfsvoeringsontwikkelingen voorlopig uitgesteld.

Het nieuwe personeelsbeleid van de MSA

Het nieuwe personeelsbeleid van de MSA benadrukt professionaliteit, eigen verantwoordelijkheid en eigen ontwikkeling en is op resultaat gericht. Onderdelen van het plan zijn in 2012 reeds vastgesteld of worden dat nog op korte termijn (in het schooljaar 2012 - 2013):

1. MSA-functiedifferentiatie en taakdifferentiatie OOP, augustus 2012;
2. procedure Werving & Selectie, het eerste jaar bij MSA voor nieuwe docenten, juni 2012;
3. gesprekscyclus MSA-docenten, juni 2012 en start 1 augustus 2013;
4. criteria en eisen voor LB-, LC- en LD-docenten, voor 1 augustus 2013;
5. twaalf MSA-kerncompetenties – kenmerken/normen – voor een goede MSA-docent (waaronder schoolspecifieke eisen), mei 2012;
6. doelstellingen functiemix en aanpassing functiebouwwerk OP, voor 1 augustus 2013.

Wat we onder professionaliteit verstaan, wordt ook bepaald door externe eisen en/of wet- en regelgeving: herijking bekwaamheidseisen (wet bio), FUWA en docenteneisen VMO van de Nederlandse Montessori Vereniging.

Bestuur en directie hebben afgesproken om bij het begin van het schooljaar 2012 - 2013 direct te starten met het professionaliseringproces, waarbij via parallelle processen iedereen in de organisatie betrokken is. In 2012 is er een start gemaakt met of gewerkt aan:

- indeling/inschaling OOP-medewerkers in het nieuwe functiebouwwerk OOP – start november 2012 en afronding voor 1 februari 2013;
- professionaliseringstraject voor LC-docenten door Rodingroep – start in voorjaar 2012 op het MCO en in schooljaar 2012 - 2013 ook op de andere scholen;

- training gesprekstechnieken voor teamleiders, deelschoolleiders en directie door BMC – van oktober 2012 tot en met maart 2013;
- het scannen van de professionaliteit van de MSA-docenten, als nulmeting voor professionele ontwikkeling tegen de achtergrond van de vaardigheidseisen van de herijking bekwaamheidseisen via de CBE-docentenscan – in 2012 - 2013 uitwerken en inplannen om te starten in het schooljaar 2013 - 2014;
- deelname aan het *Extraordinary Leadership*-programma (CBE) om de effectieve leiderschapsvaardigheden van alle MSA-directeuren en -bestuurder in kaart te brengen, – start oktober 2012.

Verschillende partners zijn ingehuurd om de bovenstaande punten 1 t/m 5 goed te ontwikkelen:

- **BMC** – sluit aan bij punt 1, 2 en 3 en organiseert een serie gesprekstrainingen voor directies en middenmanagement t.b.v. de MSA-gesprekscyclus met als doel: het leren voeren/houden van op verbinding en resultaat gerichte gesprekken, waarbij het van belang is dat de gesprekspartner de eigen rol en verantwoordelijkheid versterkt opneemt.
- **Rodingroep** – sluit aan bij punt 4 en gaat in samenspraak met de directies van MLA, IVKO en CML* schoolspecifieke programma's opzetten die als doel hebben de professionaliteit van LC- en LD-docenten te vergroten. Dat betekent eigen verantwoordelijkheid nemen en anderen meenemen. Kern van hun aanpak is dat middenmanagement en docenten op concrete situaties worden getraind, vanuit een gemeenschappelijk referentie-

kader. Doel is om ieders repertoire te verbreden teneinde tot het leveren van meer kwaliteit te komen. De Rodingroep dekt met het professionaliteitsprogramma een van de drie eisen van het vastgestelde profiel van de LC-docent af (professional). De twee andere zijn: onderzoek verrichten en lesmateriaal ontwikkelen.

** Bij het MCO loopt het schoolspecifieke programma o.l.v. de Rodingroep al sinds maart 2012.*

- **CBE** – organiseert voor alle docenten een professionaliteitsscan met als doel inzicht te verwerven hoe de docenten hun eigen professionaliteit inschatten, en een idee te krijgen wat hun aspiraties zijn.

CBE regelt de meting via de scan en duidt de data met de voor de school relevante groepen (vaksecties, onderbouw-/bovenbouwteams en wat dies meer zij).

- Alle directeuren, adjunctdirecteuren en bestuurder doen mee aan het *Extraordinary Leadership*-programma en de projectleider IPB/HR neemt deel aan het programma *HR Room* van de CBE Academica.

Duidelijke sturing en bewaking van de parallelle processen moet ervoor zorgen dat men de samenhang en logica van de activiteiten herkent. Met ingang van 1 augustus 2012 staat dit proces onder leiding van een projectleider IPB/HR en de MSA-stuurgroep IPB/HR. In de CMR is een aparte werkgroep personeelsbeleid actief, waar de ontwikkeling van het nieuwe beleid wordt besproken.

Verklaring

BMC – advies en implementatie, management in de publieke sector.

Rodingroep – adviseurs, projectleiders en experts met een scherpe focus op kwaliteitsverbetering.

CBE – *Consultants for Business Excellence*, adviseurs die zich richten op duurzame, uitvoerbare oplossingen voor organisaties, mensen en de maatschappij.

Leerlingen en personeel in cijfers

IDU-schema (Instroom, Doorstroom, Uitstroom)

	MLA	MCO	Amstel	CML	IVKO	Totaal
Leerlingenaantal 1-10-2011	1609	846	403	346	466	3670
Regulier	1585	844	380	346	465	3620
Niet meetellen (verzuim -> 50 % voor 1 okt)		2				2
VAVO leerlingen	24	0	23		1	48
Uitstroom: (2011-2012)						0
• Tijdens jaar	18	48	11	4	5	86
• Einde jaar bevorderd	22	37	36	14	6	115
• Einde jaar niet bevorderd	36	40	12	22	10	120
• Examen en diploma	235	99	58	0	60	452
• Examen geen diploma	10	20	15	0	3	48
Tussentijdse instroom	1	36		5		42
Doorstroom	1289	636	271	311	382	2889
Zwevers						0
Zij instroom	47	51		36	8	142
Instroom eerste leerjaar (10-11)	333	174		185	108	800
Uitstroom tussen 01-08 en 01-10-10	(.2)	(.9)	4	(.1)	(.2)	(.18)
Uitstroom naar andere locatie	3	3	267	13	3	289
Instroom andere locatie	7	116		168	1	292
Leerlingaantal 1-10-2012	1673	974	0	687	496	3830
regulier	1649	969	0	666	484	3768
Niet meetellen	1	4		3		8
vavo	23	1		18	12	54

(is verwerkt in de telling)

*=Onder voorbehoud

Op 11-12-2012 aangepast aan de hand van Magister met peildatum 01-10-2011 tot 1-10-2012

Het leerlingenaantal van de MSA is ten opzichte van 2010 - 2011 met 166 reguliere, dat wil zeggen bekostigde, leerlingen gestegen. De groei was het grootst op het CML, onze school in opbouw. Mede door de aanname van extra vmbo-leerlingen is het leerlingenaantal van het MLA gestegen met 64. Ook de IVKO gaf een lichte stijging van het leerlingenaantal te zien. Het opheffen van de locatie Amstellyceum (380 leerlingen) heeft grote gevolgen gehad voor de groei van het CML en het MCO. De havo-leerlingen stroomden door naar het CML, de vmbo-leerlingen naar het MCO. Het CML zag het leerlingenaantal mede hierdoor stijgen met 320 leerlingen. Het MCO groeide met negentig leerlingen.

Examenresultaten 2011 - 2012

		MLA 2010- 2011	MLA 2011- 2012	MCO 2010- 2011	MCO 2011- 2012	AL 2010- 2011	AL 2011- 2012	CML 2010- 2011	CML 2011- 2012	IVKO 2010- 2011	IVKO 2011- 2012	Totaal 2010- 2011	Totaal 2011- 2012
1	VMBO K (aantal deelnemers)			32	50							32	50
	aantal geslaagden			30	36							30	36
	% geslaagden			93,8 %	72,0 %							93,8 %	72,0 %
3	VMBO B (aantal deelnemers)			29	16							29	16
	aantal geslaagden			29	14							29	14
	% geslaagden			100,0 %	87,5 %							100,0 %	87,5 %
5	VMBO TL (aantal deelnemers)	43	50	31	24	57	46			64	52	195	172
	aantal geslaagden	41	49	30	19	45	31			61	47	177	146
	% geslaagden	95,3 %	98,0 %	96,8 %	79,2 %	78,9 %	67,4 %			95,3 %	90,4 %	87,1 %	84,9 %
7	Havo (aantal deelnemers)	105	118			48	54			26	39	179	211
	aantal geslaagden	91	101			27	37			22	23	140	161
	% geslaagden	86,7 %	85,6 %			56,3 %	68,5 %			84,6 %	59,0 %	78,2 %	76,3 %
9	VWO (aantal deelnemers)	156	137			18						174	137
	aantal geslaagden	142	125			7						149	125
	% geslaagden	91,0 %	91,2 %			38,9 %						85,6 %	91,2 %
	TOTAAL kandidaten (1+3+5+7+9)	304	305	92	90	123	100		0	90	91	609	586
	Totaal aantal geslaagd	274	275	89	69	79	68		0	83	70	937	482
	% geslaagden	90,0 %	90,2 %	96,7 %	76,7 %	64,2 %	68,0 %			92,2 %	76,9 %	85,0 %	82,5 %

Als gevolg van de verzwaring van de slaag/zak-regeling (voldoende gemiddelde van alle CE-cijfers) keek menig een met spanning uit naar de resultaten.

MLA

De examenresultaten van het vmbo-t op het MLA zijn in 2011 - 2012 met 3 % gestegen, een mooi resultaat, waar we trots op zijn. De havo is met 1 % een beetje gedaald ten opzichte van het schooljaar 2010 - 2011. Dat is acceptabel, maar zou beter moeten kunnen. Het resultaat van het vwo is nagenoeg hetzelfde gebleven en is goed zo.

Het MLA heeft er veel werk van gemaakt om het verschil tussen schoolexamens (SE) en Centraal Examen (CE) te verkleinen. Dat is in het voorbije examenjaar gelukt. Terwijl in de afgelopen jaren het verschil geleidelijk toenam, is dit het afgelopen jaar aanzienlijk verkleind, naar 0,39, ruim onder de norm van 0,5.

MCO

De slagingspercentages op het MCO zijn het afgelopen jaar opvallend lager dan in 2010 - 2011: in plaats van 96,7 % overall in 2010 - 2011 werd in 2011 - 2012 slechts 76,7 % geslaagden gerapporteerd, oftewel 20 % minder. Debet daaraan was vooral een slechtere score op het vmbo-k, dat procentueel terugliep van 93,8 % twee jaar geleden naar 72 % het voorbije jaar. Ook het slagingspercentage van het vmbo-t viel tegen: dat zakte van 96,8 % naar 79,2 %. Een verklaring kan zijn dat de afdelingen vmbo-b en vmbo-t dit jaar kleiner waren dan vorig jaar, waardoor de gezakte leerlingen zichtbaarder zijn in het percentage. Daarnaast is het zo dat er de laatste tijd een strakker beleid wordt gevoerd op het MCO, waardoor er geen groepen leerlingen op een lager niveau eindexamen doen dan waarvoor zij zijn opgeleid. Tot slot valt de mogelijkheid niet uit te sluiten dat er dit jaar sprake was van een zwakkere lichting eindexamenkandidaten.

Amstellyceum

Het inmiddels opgeheven Amstellyceum verbeterde de resultaten in 2011 - 2012 met 4 % ten opzichte van het jaar daarvoor (van 64 % naar 68 %). Dit komt vooral door een betere score op de havo. Het vmbo-t daarentegen viel terug van 79 % naar 67,5 %.

IVKO

De examenresultaten van de IVKO zijn voor de havo aanzienlijk slechter dan een jaar eerder: het percentage geslaagden daalde van 84,6 % naar 59 %.

Analyse duidt op een incident:

- er was sprake van een zwakkere lichting, deels veroorzaakt door een te coulante houding bij de externe instroom twee jaar geleden;
- vanwege (vervroegde) pensionering zijn er wisselingen geweest van docenten halverwege het examenjaar, wat de rust niet ten goede kwam;
- enkele leerlingen zakten vanwege de aangescherpte exameneisen.

De mavo scoort iets slechter, maar niet verontrustend. Enkele leerlingen zakten voor het examen als gevolg van de 5,5-regel.

Verzuimcijfers per peilperiode

Organisatorische eenheid	Kort 0-8	Middel lang 8-43	Lang 43-366	Extra lang > 366	Totaal	Meldings frequentie	Verzuim duur
100 - Centraal bureau	0,569 %	0,306 %	3,902 %	0,354 %	5,13 %	0.75	82,59
200 - Montessori Lyceum Amsterdam	0,668 %	0,404 %	1,013 %	1,177 %	3,262 %	0.94	17,96
300 - Montessori College Oost	1,786 %	1,082 %	1,417 %	1,716 %	6,001 %	2.36	9,84
400 - Amstellyceum	1,239 %	0,688 %	8,967 %	4,263 %	15,157 %	2.06	14,33
500 - Individueel Voortgezet Kunstzinnig Onderwijs	1,549 %	0,733 %	2,902 %		5,183 %	2.05	9,31
800 - Cosmicus Montessori Lyceum	0,619 %	0,293 %	2,443 %		3,355 %	1.25	8,74
Totaal	1,129 %	0,647 %	2,524 %	1,404 %	5,703 %	1.57	15,62

Berekening volgens methode CBS (31 oktober 2005)

Peilperiode: van 08-2011 t/m 07-2012.
Ziekteverzuimpercentage: excl.
zwangerschap; incl. langdurig verzuim.
Zorgverzekering: ZW/WW/WIA, ZW,
WW/WIA

De MSA heeft een hogere verzuimfrequentie en een hoger verzuimpercentage dan de landelijk gemiddelden. Het landelijk gemiddeld verzuimpercentage staat op 5,35 % in tegenstelling tot het MSA-percentage van 5,703 %. De landelijk gemiddelde meldingsfrequentie is 1,45. Die van de MSA is 1,57. Ten opzichte van afgelopen jaar is de verzuimfrequentie van de MSA niettemin gedaald met 0,09 %. Het verzuimpercentage is met 0,209 % gestegen.

Het hoge verzuimpercentage is voor 19,79 % opgebouwd uit kort verzuim, 11,34 % uit middellang verzuim en voor 68,87 % uit lang en extra lang verzuim. In het onderwijs is werkdruk een van de belangrijkste oorzaken van langdurig verzuim, maar de toevallige slechte gezondheidstoestand van medewerkers speelt ook een rol. Al drie jaar lang kampt de MSA met een relatief hoog aantal langdurig zieken, waarbij de ziekte niet altijd werkdruk gerelateerd is.

Een hoge verzuimfrequentie kan wijzen op een lage verzuimdrempel en/of een hoge verzuimbehoefte/verzuimnoodzaak. Bij een lage verzuimdrempel is er sprake van een hoge verzuimgelegenheid, er zijn erg weinig belemmeringen voor mensen om zich ziek te melden. Een hoge verzuimgelegenheid verwijst rechtstreeks naar een cultuur waarin verzuimen mag. Het helpt als onder medewerkers het besef leeft van de consequenties die een ziekmelding met zich meebrengt voor het werk en de collega's.

Een hoge verzuimfrequentie kan ook wijzen op een hoge verzuimbehoefte/noodzaak. Omdat een hoge verzuimnoodzaak snel leidt tot langdurig verzuim en daarmee tot een hoog verzuimpercentage, is het belangrijk om te onderzoeken of de verzuimbehoefte voortkomt uit problemen in de arbeidsomstandigheden. Het is van belang dat het verzuim een belangrijker aandachtspunt wordt binnen de MSA. Op deze manier kan aandacht besteed worden aan cultuur, procedures en intensieve analyse van cijfers m.b.t. het verzuim.

Door dieper op de hierboven genoemde aandachtspunten in te gaan kan er gericht naar mogelijkheden op het gebied van verzuim gekeken worden.

Medewerkers per personeelscategorie per school 1-10-2012

	CB	MLA	MCO	IVKO	CML	TOTAAL
DIR	3	11	2	3	3	22
OP LB		27	57	15	21	120
OP LC	1	57	50	24	26	158
OP LD		41	1	3	8	53
OOP	30	35	27	12	17	121
% OP	0,03 %	73 %	79 %	74 %	67 %	
TOTAAL	34	171	137	57	82	474

FTE per personeelscategorie per school per 1-10-2012

	CB	MLA	MCO	IVKO	CML	TOTAAL	%
DIR	3,00	10,34	2,00	2,80	2,00	21,14	5,93 %
DIRTL							
OP LB		16,69	44,29	8,33	14,77	84,08	23,60 %
OP LC	0,10	42,18	41,96	16,94	19,24	120,32	33,77 %
OP LD		31,53	0,63	1,78	5,63	39,57	11,11 %
LIO			0,23		3,27	3,50	0,98 %
OOP	24,34	24,94	21,44	5,95	12,02	87,69	24,61 %
TOTAAL	27,44	125,68	110,55	35,80	56,93	356,30	100 %
	7,70 %	35,27 %	31,03 %	10,05 %	15,98 %		

exclusief drie stagiaires CB en een stagiaire MLA

De personele cijfers per 1 oktober 2012 laten een stijging zien van 16.3 fte ten opzichte van 1 oktober 2011. Deze toename wordt met name veroorzaakt door een stijging van LB-docenten van 62,8 fte naar 84,1 fte. Dit staat gelijk aan een aanwas van 5,6 %.

De daling in het OOP heeft zich voortgezet. Ten opzichte van 1 oktober 2012 is er een afname van 1,39 fte. Het percentage OOP binnen de MSA van 25 % per 1 oktober 2011 is gehandhaafd.

MLA 2012 - 2013

Leerjaar	VMBOT	combi	HAVO	combi	VWO	Totaal
Brugjaar 1		83		259		342
Brugjaar 2	75			250		325
Leer/brugjaar 3	72		95		104	271
Leerjaar 4	46		156		125	327
Leerjaar 5			126		145	271
Leerjaar 6					114	114
						1650

CML 2012 - 2013

Leerjaar	VMBOT	combi	HAVO	combi	VWO	Totaal
Brugjaar 1		73		87	25	185
Brugjaar 2		75		75	32	182
Leerjaar 3			80		30	110
Leerjaar 4			96		34	130
Leerjaar 5			40		22	62
						669

IVKO 2012 - 2013

Leerjaar	VMBOT	combi	HAVO	Totaal
Brugjaar 1	53	32	28	113
Brugjaar 2	38	23	43	104
Leerjaar 3	46		59	105
Leerjaar 4	61		49	110
Leerjaar 5			52	52
				484

MCO 2012 - 2013

Leerjaar	1ste opvang	B Schakel	VMBOB	K Schakel	VMBOK	combi schakel	combi	G/T Schakel	VMBO G/T	VMBO4 GD	VM2	Waarvan LWO	Totaal
1	47	33	70			39	55					117	244
2		48	68	33	55			10	19			126	233
3			120		89				88			114	297
4			36		34				81	12	17	63	180
5											19	11	19
												431	973

Financiën

1 Resultatenrekening 2011 - 2012 (x € 1.000)

	CB/MSA	MLA	MCO	Amstel	IVKO	CML	MSA
Personele lumpsum	2.130	7.374	5.532	2.085	2.128	1.651	20.900
Materiële lumpsum	1.263	475	444	107	136	170	2.596
Leerplusarrangementen	0	565	624	224	260	159	1.834
Overige baten	302	1.839	1.969	699	448	499	5.757
Totale baten	3.695	10.253	8.570	3.116	2.972	2.480	31.086
Loonkosten	1.596	8.125	6.499	2.339	2.324	1.579	22.461
Overige personele kosten	236	85	63	22	15	25	446
Afschrijvingslasten	164	148	150	48	21	24	555
Huisvestingslasten	535	562	665	271	167	257	2.458
Algemene kosten	583	283	387	157	124	171	1.706
Onderwijskundige kosten	10	686	435	198	159	282	1.769
Kopieerkosten	5	133	132	19	16	15	320
Totale kosten	3.129	10.023	8.330	3.055	2.826	2.353	29.715
Resultaat	566	229	240	61	146	127	1.371
Begrotingsresultaat	500	7	-6	1	45	52	599
Vershil	66	222	246	61	101	75	771

De realisatie is MSA-breed en voor bijna elke school (veel) beter dan de in oktober 2011 vastgestelde (bijgestelde) begroting. Er was een overschot van € 599.000 begroot (waarvan € 500.000 taakstellend op het CB/MSA). Het uiteindelijke resultaat is een overschot van € 1.371.000. Dit betekent dat het resultaat € 771.000 beter is dan begroot. Het verschil tussen realisatie en begroting wordt veroorzaakt door de volgende zaken:

A.	lagere loonkosten (inclusief retour Risicofonds, UWV en vrijval spaarverlof)	496.000
B.	lagere ouderbijdragen	-130.000
C.	extra leerplusmiddelen na rechtszaak	287.000
D.	extra baten ECA-project	116.000
E.	extra subsidie Voortijdig School Verlaten (VSV)	115.000
F.	hogere verrekening uitkeringen werkloosheid	-174.000
G.	overige extra baten (functiemix, nieuwkomers, opleidingsschool, LGF, verhuur)	307.000
H.	overschrijding materiële kosten	-246.000
	Totaal	771.000

Het grootste verschil zit in de loonkosten. Analyse leert dat er bij de MSA gedurende het schooljaar minder fte zijn aangesteld dan waarmee in de begroting rekening werd gehouden. De scholen zijn dan ook zeer zuinig omgesprongen met aanstellingen. Vervangingen voor bijvoorbeeld ziekte of spaarverlof bleven vaak (deels) uit. Ook vacatures die ontstonden, zijn zo goedkoop mogelijk ingevuld.

Enkele elementen waren ongunstiger dan begroot:

- A. De opbrengst uit ouderbijdragen was lager dan begroot. Dit heeft deels te maken met een onrealistische begroting en ook met een laag inningspercentage. Voor de komende jaren is voorzichtiger begroot.
- B. De hoge verrekening uitkeringen heeft te maken met het feit dat deze bedragen elk jaar stijgen. Daarnaast is er gedurende één schooljaar voor twee kalenderjaren afgerekend.
- C. De materiële kosten zijn overschreden. Deze overschrijding heeft meer oorzaken, waaronder ook een begroting die niet realistisch en voorzichtig genoeg was.

2 Balans per 31 juli 2012 (x € 1.000)

ACTIVA			PASSIVA		
	31/7/12	31/7/11		31/7/12	31/7/11
Materiële vaste activa	4.275	3.841	EV start schooljaar	3.507	2.679
Totaal vaste activa	4.275	3.841	Afboeken voorziening	78	
			Resultaat schooljaar	1.393	828
			Eigen vermogen	4.978	3.507
Kortlopende vorderingen	580	1.000	Voorzieningen	1.370	1.623
Liquide middelen	5.657	3.953	Kortlopende schulden	4.163	3.664
Totaal vlottende activa	6.237	4.953	Totaal VV	5.533	5.287
Totaal activa	10.512	8.795	Totaal passiva	10.512	8.795

Het belangrijkste element van bovenstaande balans betreft het eigen vermogen. Door het positieve resultaat is dit vermogen gegroeid ten opzichte van een jaar eerder.

Raad van toezicht

Tjeerd Herrema (voorzitter)
Leon Bobbe
Jacinta Duttenhofer
Michiel Folkers
Sjoerd Karsten
Lydia van Rietschote

Bestuur / Centraal bureau

Polderweg 3
1093 KL Amsterdam
Ferd Stouten (bestuurder)
Berry Bock (directeur centraal bureau)

Scholen

Montessori Lyceum Amsterdam

Pieter de Hoochstraat 59
1071 ED Amsterdam
Directie: Wiebe Brouwer (rector)
Peter Romein en Bernard Jacobs
(conrectoren)

Montessori College Oost

Polderweg 3,
1093 KL Amsterdam
Directie: Theo Jaspers (directeur)
Marianne Bosselaar (adjunct-directeur)

IVKO

Rustenburgerstraat 15
1074 EP Amsterdam
Directie: Jules Jansen (directeur)
Benno Breeuwer en Sylvia Ruisendaal
(adjunct-directeuren)

Cosmic Montessori Lyceum

Polderweg 1
1093 KL Amsterdam
Directie: Huseyin Asma (directeur)
Helen Cronie (adjunct-directeur)

Amstellyceum

Mauritskade 58
1092 AD Amsterdam
Directie: Piet van Dijk (directeur)
Ineke Bozelie (adjunct-directeur)

Centrale Medezeggenschapsraad

Dagelijks bestuur

Tot 30 januari 2012:
Paula Leideritz (voorzitter),
Leo Boon (secretaris)
Vanaf 30 januari 2012:
Frans Anzion (voorzitter),
Chaia Levie (secretaris)

Leden

MLA:

Personeel: Frans Anzion, Chaia Levie,
Simon van der Sleen, Volkert Stolk
Ouders: Gep Eisenloeffel, Jan Willem Jurg
Leerlingen: Katrien Eisenloeffel,
Hannah Kunst

MCO:

Personeel: Jan van Beek, Frank Koekkoek,
Ellen Lodeizen

AL / CML:

Personeel: Tuncer Akyazi, Leo Boon,
Annemarie Wolff
Ouders: Peter Lammers (november 2011 –
januari 2012), Olga Vossen – De Jonckheere

IVKO:

Personeel: Gijs Korthof (vanaf maart 2012)
Marieke van 't Pad, Els van Strien (tot en
met januari 2012)
Ouder: Frans Dugour

CB:

Personeel: Heleen van der Ploeg

